

"Настаните од 7 ноември, кога МВР ја спроведе операцијата 'Планинска бура' во шарпланинскиот реон во Тетово, отвори ново прашање за анализа: Дали на Албанците од Косово и од Македонија им одговара конфликтна ситуација во период кога треба да се решава статусот на Косово? На албанскиот фактор во регионот не му одговара Македонија да влезе во НАТО, бидејќи во тој случај не ќе може да ја реализира будната сецесионистичка идеја за територија од Македонија", велат експерти по тероризам.

Доколку внимателно се следи реакцијата на косовските власти може да се забележи дека тие се оградуваат од случувањата во Македонија, во кои главни актери беа пребегнати затвореници од "Дубрава". Значи, под знак прашање не се става исходот од преговорите за статусот на Косово, туку поканата на Република Македонија за членство во НАТО. Ваквите инциденти на безбедносен план, но и пошироко на политички план, не одат во прилог на евроатлантските аспирации на Република Македонија.

СО ЗАПЛЕНЕТОТО ОРУЖЈЕ ВО СЕЛО БРОДЕЦ
МОЖЕ ДА СЕ ОПРЕМАТ ГОЛЕМ БРОЈ ТЕРОРИСТИ

ПОРАДИ СТРЕГЗЕКУТИР

ните национални интереси, иако акцијата на МВР во село Бродец, Тетовско, покажа дека таа била изведена во последен момент. Меѓутоа, опасноста не е отстранета, бидејќи постојат многу други фактори, кои ќе влијаат врз натамошните настани, прво Косово, потоа Брисел, соседните земји итн. Поради овие аргументи се прашуваме дали повторно "политички ќе се одлепиме", затоа што во 2001 г. политичарите се занимаваа со последиците а не со причините за лошата безбедносна ситуација. Што за ова мислат експертите по тероризам, стручњаците по криминалитет и по воена стратегија, кои често пати се принудени да бидат во илегалата, бидејќи никој од домашните "алигатори" нивниот збор не го сфаќа сериозно?

НАШЕТО ОПКРУЖУВАЊЕ

Неодамна, Националниот совет за безбедност излезе со своја безбедносна оценка, Кабинетот на претседателот на РМ даде друга слика, додека Владата, пак, дава трета проценка. Што во овој

момент всушност се случува на терен, особено на Шар Планина, на Скопска Црна Гора, во Липковско итн.? Одговорот мора да се гледа пошироко, бидејќи сè уште сме заложници на многу други политички и геостратешки интереси. Состојбата во Р Македонија на политички и на безбедносен план тесно е поврзана со ситуацијата во нашето опкружување (политичка и безбедносна). Вниманието на светската и на европската јавност е свртено кон прашањето за решавање на конечниот статус на Косово. Во тој контекст, сакале или не, мораме да признаеме дека постои тесна поврзаност на два ентитета, кои живеат на две различни територии, а и историјата потврдува дека негативните импликации во едниот регион имплицираат реакции на другата територија, оценуваат македонски експерти. Стагнацијата на преговорите за конечниот статус на Косово и приближувањето на 10 декември, односно католичкиот Божиќ, за кога косовската страна најавува еднострано прогласување независност, создава нервоза кај двете страни во спорот, кои веќе ја почнаа психолошката војна, со најава дека доколку не се ост-

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

За некои домашни политички фактори безбедносната рендгенска слика на Република Македонија е стабилна, која со уличарски речник би се окарактеризирала како навидум - сјајна. За други, пак, постојат сериозни индикации дека поранешните кризни региони се активираат, односно живеат во духот од 2001 година. За трети фактори тоа се криминални банди, кои сакаат да ја уценат нашата држава. Сè ова значи дека политичарите повторно си играат мајтап со државата и со нејзи-

варат нивните засебни политички барања, тогаш едните или другите, најверојатно тоа ќе го издејствуваат со примена на сила.

"На косовската страна постојат вооружени и униформирани лица со ознаки на т.н. АНА, која од меѓународната заедница е прогласена за терористичка организација. Факт е дека во нашето соседство се пројавува дејствување на терористичка организација, која има своја логистика и во РМ. Минатите и сегашните искуства и информации покажуваат дека на територијата на Косово и на Македонија оперира една мобилна оперативна група на екстремисти со терористичка тактика на дејствување. Мобилноста на групите, во зависност од територијата на која треба да дејствуваат, говори за незадоволителниот степен на обезбеденост на административната граница меѓу Косово и Македонија. Ако на ова се додаде и фактот како функционира македонската полиција во регионите кои го носеа/т епитетот кризни, може да се каже дека

се реални очекувањата овие групи да дејствуваат и на територија на РМ, особено во подрачјето каде тие имаат свои упоришта и поддршка, а тоа се шарпланинскиот дел над Тетово, Скопска Црна Гора (Кондово) и кумановско-липковскиот регион, реони кои гравитираат кон тромеѓето Албанија, Македонија, Косово-Србија", потенцираат експертите по тероризам.

Непосредно по состанокот на Националниот совет за безбедност се случи убиството на избеганиот косовски заговорник Џавит Морина т.н. командант Дреница. Според достапните информации во јавноста, тој бил застрелан во пресметка на две криминални банди, меѓу кои се спомнува и вмешаноста на групата на Красниќи. Во овој случај никој не ја коментира тезата дека ако еден криминален "бос" отстранува друг, тогаш дали станува збор за тоа дека државните структури им дале премолчна дозвола на наводните "криминалци" да ја завршат нивната работа, односно колку е опасно што одредени банди се ста-

ваат над законот?! Во добро организирани, правни држави, властите т.е. безбедносните служби во својот организационски состав имаат единици за посебна намена, кои извршуваат специфични задачи од значење за националната безбедност и за безбедноста на граѓаните.

"Во РМ стана практика со секоја промена на политичката власт, професионалниот кадар и профилот на стручниот кадар кој работи во чувствителните сегменти на безбедносните системи, да се заменува со неквалификуван кадар, кој има сомнително минато. Немањето континуитет во извршувањето на законските обврски за следење на состојбите, кои се потенцијален извор на загрозување на безбедноста на државата и смената на приоритетите во работењето на безбедносните служби, ја релативизираат сериозноста на функцијата на службите и на полицијата воопшто", истакнува д-р Фросина Ташевска-Ременски.

Други експерти од оваа област потенцираат дека безбедносните служби

А В ВЛАСТА НЕ ГО А ТЕРОРИЗМОТ

ШТО ВО ОВОЈ МОМЕНТ Е ПООПАСНО...

Исламскиот фундаментализам, односно религискиот или класичниот тероризам? Искуството од 2001 г. покажува дека постои поврзаност на двата вида тероризам на една територија доколку целите на нарателите се вклопуваат. И едниот и другиот вид тероризам дејствуваат заеднички сè додека се остваруваат заедничките цели. Доколку се појде од фактот дека идеологијата е главен стожер на тероризмот, во тој случај секако дека религискиот тероризам зафаќа поголеми простори и пошироки интереси. Во случајот со РМ, односно со конфликтот од 2001 г. не може да се зборува за терористички акти од религиски побуди. Може да се зборува за религиска припадност на членовите во терористичката организација т.е. за религиската припадност на извршителите на актите, кои го носат епитетот терористички. Терористичките дејства кои ги извршуваат албанските организирани групи на Балканот т.е. во регионот на Косово и во Македонија не го бараат "легицитимитетот" и мотивот во религијата како идеологија, туку тоа е националистички екстремизам и албански иредентизам.

и полицијата спроведуваат политика на актуелната политичка власт, која нормативно и фактички ги поставува приоритетите во нивната работа.

Тоа значи дека одговорот на прашањето зошто полицијата го толерира дејствувањето на Красниќи е многу едноставен.

"Немањето контрола врз случувањата на териториите кои беа спомнати, вклучувајќи го и Кондово, но и политичката заднина и поддршката на активностите на Красниќи зборуваат за еден несериозен и неавторитетен пристап во водењето на безбедносната политика. Во Кондово дејствува групата на Красниќи, со поддршка на луѓе од други скопски општини и тие се ставаат во служба на радикални банди со сомнителни и непостојани интереси", оценуваат експертите.

Ако на ова се додаде и фактот дека Красниќи беше кандидат за пратеник на владиниот коалиционен партнер ДПА, која има заменик-министер за внатрешни работи, тогаш ним треба да ми се упати прашањето зошто состојбата во Кондово е ваква. Власта треба да почне да бара одговорност од своите име-

нувани функционери и партнери токму заради надминувањето на проблемите на безбедносен план. Во овој момент во РМ постои тенденција на политичка пресметка меѓу ДУИ и ДПА. Доколку истите лица не се држат под контрола тие можат да се одметнат и да продолжат со инкриминирани активности, кои не се во прилог на владејачката гарнитура, а во тој случај се судираат и со законот, истакнуваат аналитичарите.

ПРОПУСТИ ВО РАБОТЕЊЕТО

Дали ваквата теза претставува немоќ на полициските структури, кои одамна се под влијание на политичарите, кои се мешаат во оперативните задачи и проценки за отстранување на терористичките закани? Настаните во селата Ваксинце и Танушевци укажуваат на фактот дека во тој реон се случува нешто невообичаено и оти се направени пропусти во работењето на полицијата, односно во вршењето на редовните активности. Претходно, преку медиумите, поединци од тој реон јавно се заканија со барање да се ослободат одредени лица, кои се наоѓаат на издржување казна затвор за сторено кривично дело тероризам, зашто во спротивно ќе биде нападната полициска патрола, при што упатија и отворени закани кон министерката за внатрешни работи. За жал, заканите не беа сериозно сфатени од одредени раководни лица во МВР, кои не презедоа посебни мерки за работење во тој реон, односно за елиминирање на најавените влошувања на состојбата, констатираат стручњаците. Собранието, како еден од механизмите за контрола на работата на Владата и на МВР, не ја постигна целта, кога два пати, и по случувањата во Ваксинце и по настаните во Танушевци, не излезе со заклучоци кои ќе го обврзеа ова Министерство да ги засили мерките за контрола и безбедност на тие реони. Тоа значи дека во првиот случај министерката имаше неколку информации, при што таа ги употреби сите, меѓутоа не ја соопшти вистинската, а во вториот случај изнесе детали од извештајот од увидната постапка, но и тогаш не даде одговор на прашањето зошто ни се случи ова, потенцираат аналитичарите за безбедносната ситуација во РМ. Поради ова, се наметнува главното прашање кое всушност и досега не е одговорено. Дали безбедносните структури на РМ погрешиле во своите проценки, како и во 2001 г. така што во овој момент трчаат по настаните наместо да се занимаваат со превентивните мерки? Пред почетокот на конфликтот во 2001 г.

ТЕРОРИСТИЧКАТА ГРУПА РАСПОЛАГАЛА СО ТОПОГРАФСКИ КАРТИ И СОФИСТИЦИРАНА ТЕХНИКА ЗА КОМУНИКАЦИЈА

НАШЕВО Е ТЕРОРИЗАМ ИЛИ КРИМИНАЛ...

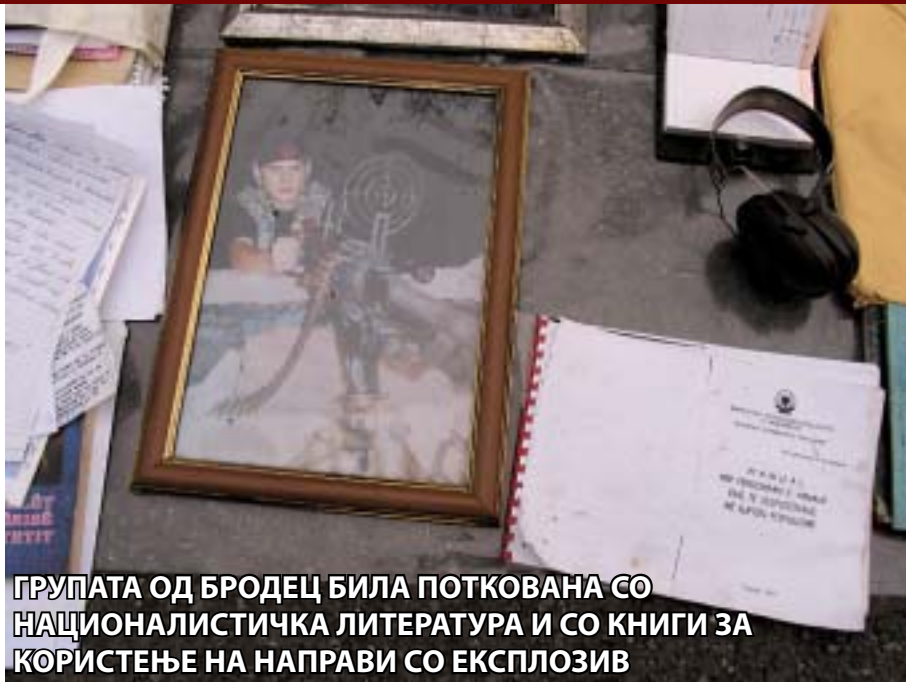
Одредени криминални активности не го исклучуваат тероризмот и неговата тактика на извршување на поставената цел, но не секогаш тероризмот е инспириран од криминални цели. Неспорна е заемната поврзаност на тероризмот и криминалот, тоа е "братска" врска. Изворите на финансирање на тероризмот најчесто се од организирани форми на криминал: илегална трговија со дрога и оружје, перење пари и сл. Политичките структури за да ги заштитат криминалните бизниси имаат луѓе за "валканите работи", кои во дадени моменти, заради отстранување на опасноста по нивниот бизнис, која најчесто доаѓа од државните органи на прогонот, прибегнуваат кон акти кои можат да се окарактеризираат како терористички.

безбедносните служби располагаа со информации кои упатуваа на организирање и на здружување заради остварување политички цели по насилен пат, но тогашната власт, бидејќи и сама беше соучесник во одредени сегменти на поголем политички план, не ги сфати сериозно информациите со кои располагаа службите.

"Тогаш реакцијата беше слична на сегашната - дека сега некој сака да прави политичка криза и да го расипува 'добриот партнерски однос' меѓу коалиционите партнери. За преземање на посебни мерки во конкретни ситуации потребна е политичка волја и подготвеност да се застане на патот на состојбите, кои секогаш не се прифатени со политички консензус. Освен тоа, за сите мерки кои треба да се преземат на безбедносно оперативно ниво потребни се одобрување и план за работа од раководството во надлежното Минис-

терство. Немањето консензус околу приоритетните безбедносни прашања и стравот да не се расипе политичкото партнерство секако им оди во прилог на криминалните и на терористичките групации, кои дејствуваат во тој реон", оценуваат стручњаците по тероризам.

Но, ние лекцијата не ја научивме. Што можеше да се научи од 2001 година? Како треба да се постапува во решавањето на проблемот со мали терористички групи, бидејќи и тогаш, со политичкиот речник, тие прво беа именувани како криминални банди кои доаѓаат од странство, а на крај беа наречени "борци за човекови права и слободи"? Кога станува збор за тероризам тешко е одредено дело прво да се оквалификува како такво, затоа што самиот тероризам е средство на одредена политичка групација за остварување на одредени политички цели, а во политиката сè е можно, па така и на почетокот да се не-

ГРУПАТА ОД БРОДЕЦ БИЛА ПОТКОВАНА СО НАЦИОНАЛИСТИЧКА ЛИТЕРАТУРА И СО КНИГИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА НАПРАВИ СО ЕКСПЛОЗИВ

ма јасен став за да се преземат соодветни мерки за елиминирање на причините, кои во подоцнежниот период би можеле да предизвикаат последици од пошироки размери, велат аналитичарите. Но, тие одат и понатаму. Кога станува збор за квалификација на одредени кривични дела, во конкретниов случај на тероризам, проблемот во РМ е во немањето јасен став кои кривични дела се предвесници и кои се проследени со елементи на тероризам. Тероризмот не е акт кој трае и кој може да се следи, тој се случува ад хок, моментно и сега. Затоа ние се занимаваме со последиците, а не со мерките за превенција. За да се превенира тероризмот потребно е да се познаваат причините кои влијаат за појавата на дела, кои можат да се квалификуваат како тероризам. Превенирањето на шверцот со оружје и дрога, откривањето илегални групи, зголемената гранична контрола, регионалната безбедносна соработка, превенирањето на партискиот радикализам во секоја форма се мерки кои значително ќе влијаат врз намалувањето на заканите од тероризам, како средство за постигнување политички, но и други цели. Можат ли криминалните банди да бидат сериозна терористичка

закана за Република Македонија? Тенка е линијата меѓу криминални банди и терористички групи. Правно гледано, разликата е огромна но, пред сè, зависи од намерата која може да премине од криминална во терористичка групација или, пак, во подоцнежната фаза од терористичка во вооружена формација, со истакнување на униформи, амблеми и конкретни барања. Тоа се факти кои, за жал, ја збунуваат пошироката јавност, политиката, како и стручњациите.

"А, како резултат на ова ние сè уште немаме јасна претстава што тоа ни се случи во 2001 г. и чекаме Судот во Хаг да ја дефинира појавата или, пак, ќе направиме ново сценарио, а потоа ќе се обидеме да дадеме дефиниција за тоа што точно ни се случи", констатираат експертите.

Тактиките со кои се служат криминалните групи во извршувањето на своите цели во многу случаи не се разликуваат. Но, едно е сигурно, секогаш кога цел на вооружен напад е претставник на држава, на државна институција и на инфраструктура, од стратешки интерес може да се зборува за тероризам.

Во текот на вооружените дејства за време на конфликтот од 2001 г. имавме акти на тероризам: рекетирање на по-

лициски станици, Карпалак, Вејце, Липковска брана, Бриони, бомба пред училиштето во Куманово и др. Стручната јавност нема дилема дека во конфликтот од 2001 г. имаше акти на тероризам. Според сите информации, всушност пребегнатите косовски затвореници биле пуштени со цел да го завршат процесот на независност на Косово. Дали ваквиот пристап во решавањето на политичките процеси претставува преседан или опасна игра, која може да доведе до јакнење на тероризмот во регионот? Наводните случајни бегства на затвореници, кои нешто значат во криминалното и во терористичкото подземје, не се новина во светот. Една од карактеристиките на работењето на разузнавачките служби е ангажирањето лица од криминалното подземје за извршување на конкретни активности, по што им се нуди соодветна контрауслуга, при што не е исклучена и можноста "случајно бегство од затвор". Вистинското прашање е кој стои зад организацијата на бегството, дали некоја странска разузнавачка служба и со кои крајни цели или, пак, тоа е организацијата на која тие ѝ припаѓаат и со кои крајни цели. Настаните од 7 ноември, кога МВР ја спроведе операцијата "Планинска бура" во шарпланинскиот реон во Тетово, отвори ново прашање за анализа: Дали на Албанците од Косово и од Македонија им одговара конфликтна ситуација во период кога треба да се решава статусот на Косово? На албанскиот фактор во регионот не му одговара Македонија да влезе во НАТО, бидејќи во тој случај не ќе може да ја реализира будната сецесионистичка идеја за територија од Македонија. Доколку внимателно се следи реакцијата на косовските власти ќе се види дека тие се ограднуваат од случувањата во Македонија, во кои главни актери беа затвореници од "Дубрава". Значи, под знак прашање не се става исходот од преговорите за статусот на Косово, туку нашата покана за членство во НАТО. Ваквите инциденти на безбедносен план, но и пошироко на политички, не одат во прилог на евроатлантските аспирации на РМ, потенцираат експертите.

Informacii
od 900 до 2100
Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
www.dautoski.de

FREIBURG
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO
VERBINDUNG MIT
SPOJUVANJE SO
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

Adnan Reisen
Büro Kicevo
Tel./Fax: 045 / 228 630
Mobil 075 / 742 721
070 / 711 788
Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 76 93
Büro Offenburg
Tel. 0781 / 17 48
Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA

70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH